Suomen Sairaanhoitajien kirjallinen asiantuntijalausunto Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle 19.11.2026

Asia: Asian (HE 184/2026 vp) käsittelyyn yhdistetty lakialoite LA 19/2025 vp laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 8 §:n ja terveydenhuoltolain 57 §:n muuttamisesta

Suomen Sairaanhoitajat kiittää mahdollisuudesta lausua lakialoitetta LA 19/2025 vp. Tämän lakialoitteen teon jälkeen hallituksen esitystä on näistä lainkohdista päivitetty esimerkiksi vastaavan lääkärin osalta. Olemme yhtä mieltä lakialoitteen tarpeellisuudesta ja perusteluista. Mielestämme tästä lakialoitteesta jää kuitenkin vielä puuttumaan strategisen tason johtamisen varmistaminen, eikä se mahdollista tällaisenaan hoitotyön ammattialalle kriittistä strategisen tason johtamista ja monialaista strategista päätöksentekoa.

Ehdotukseen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 8 §:n muuttamisesta 8 §:n 3 momentin ehdotuksen kohtaa tulisi täydentää seuraavasti. Lisäys punaisella.

"Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu

Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon strategisessa johtamisessa on oltava monialaista asiantuntemusta, joka tukee laadukkaiden ja turvallisten palvelujen kokonaisuutta, eri ammattiryhmien yhteistyötä sekä hoito- ja toimintakäytäntöjen kehittämistä. Tätä varten hyvinvointialueella on oltava lääketieteen, hoitotyön ja sosiaalihuollon vastuuviranhaltijat."

Lakialoitteen teksti terveydenhuoltolain 57 §:n muuttamisesta siten, että myös terveydenhuollon toimintayksikössä on hoitotyöstä vastaava viranhaltija ((*Terveydenhuollon) toimintayksikössä on oltava myös vastaava hoitotyön johtaja, joka johtaa ja valvoo hoitotyön ammatillisen laadun ja vaikuttavuuden kehittämistä.*") edustaa myös kantaamme, mutta ehdotamme, että Terveydenhuoltolakiin 57 § : ään kirjataan erikseen vastaavasta lääkäristä ja vastaavasta hoitotyön viranhaltijasta. Vastaavan lääkärin kohdan (a) lisäksi lisätään toinen kohta (b), jossa säädetään hoitotyön vastaavasta viranhaltijasta. Olemme esittäneet tämän valiokunnalle kirjallisessa asiantuntijalausunnossamme 19.11.

57 § (b)

Hoitotyön vastaava viranhaltija

Hyvinvointialueella ja HUS-yhtymässä on oltava vastaava hoitotyön viranhaltija, joka johtaa, ohjaa ja valvoo hoitotyön sisällön lainmukaisuuden, laadun, potilasturvallisuuden ja vaikuttavuuden toteutumista sekä tehtäviensä osalta valmiudesta ja häiriötilanteisiin ja valmiuslain mukaisiin poikkeusoloihin varautumisesta yhteistyössä vastaavan lääkärin ja sosiaalihuollon vastaavan viranhaltija kanssa.

Hoitotyön vastaavan viranhaltijan tulee yhteistyössä vastaavan lääkärin ja sosiaalihuollon vastaavan viranhaltijan kanssa edistää sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota hyvinvointialueella sekä kehittää hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden välistä yhteistyötä. Hoitotyön vastaavan viranhaltijan tulee toiminnassaan tehtäviensä osalta edistää hyvinvointialueiden välistä yhteistyötä.

Ehdotamme, että edellä olevaan lisätään vielä lakialoitteen sisältämä toimintayksikön hoitotyöstä vastaava viranhaltija. Tässä yhteydessä on huomioitava, että hoitotyön johtamisen varmistamiseksi tämän tulisi kattaa myös sote-palveluiden yksiköt - ei ainoastaan terveydenhuoltoa. Tämä on kriittisen tärkeää, sillä tällä hetkellä pelkkä lääketieteellinen ja sosiaalihuollon vastuu jättävät arjen hoitotyön väliin merkittävän johtamis- ja osaamiskuilun sosiaalihuollon hoito- ja hoivatyön palveluihin. Kun hoitotyön johtaja puuttuu esimerkiksi sosiaalihuollon yksiköstä, vastuu laadusta sekä asiakas- ja potilasturvallisuudesta pirstoutuu ja jää käytännössä yksittäisten työntekijöiden harteille. Hoitotyö läpileikkaa kaikki sote-palvelut, eikä ainoastaan terveydenhuollon palveluita. Suomen Sairaanhoitajat edellyttää, että lakiin kirjataan hoitotyön vastaava viranhaltija, jonka tehtävänä on vastata sekä terveydenhuollon että sosiaalihuollon sisällön kokonaisuudesta hoitotyön osalta.

18.11.2026

Heljä Lundgrén-Laine, puheenjohtaja, Suomen Sairaanhoitajat ry

Liisa Karhe, erityisasiantuntija, Suomen Sairaanhoitajat ry